

Europeiska Antibiotikadagen

Ett folkhälsoinitiativ från EU

Nationellt symposium den 18 november 2008

Strategier för arbete mot antibiotikaresistens

SMITTSKYDDSIINSTITUTET
Swedish Institute for Infection Disease Control

Socialstyrelsen

Samverkan mot antibiotikaresistens

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Program

Moderator: **Otto Cars**, Strama

9.00 Registrering + kaffe och smörgås

9.50 Introduktion **Otto Cars**, ordförande i Strama

10.15 Regeringens bedömning och arbetet
inför EU-ordförandeskapet 2009 **Maria Larsson**, folkhälsominister

---

10.30 Praktiska exempel på arbete
mot antibiotikaresistens **Anders Österlund**, smittskyddsläkare Norrbottens läns
landsting. **Mats Erntell**, smittskyddsläkare landstinget Halland.
Cecilia Stålsby Lundborg, professor, Nordiska Högskolan för
Folkhälsovetenskap och Karolinska Institutet. **Torbjörn
Söderström**, chef läkare, Akademiska sjukhuset, Uppsala.
Martin Magnusson, utvecklingsdirektör, Landstinget i
Östergötland

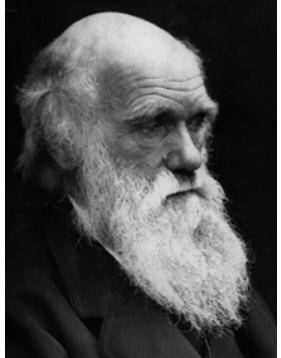

Bakterier

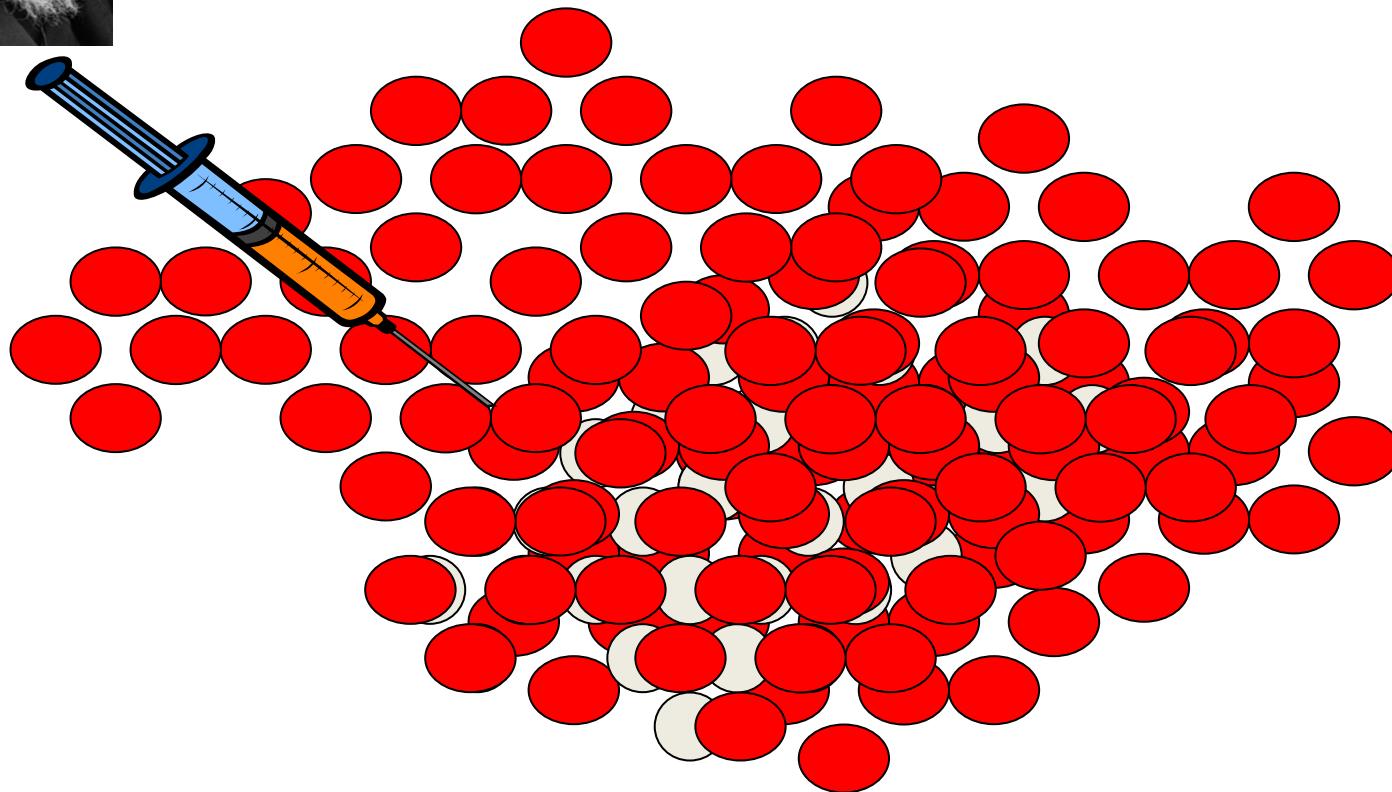
- Har funnits i 3.5. miljarder år
- Överstiger antalet människor med en faktor 10^{22}
- Utgör 60 % av jordens biomassa
- Utgör 1.5-2 kg av kroppsvikten

Bakterier är experter på att anpassa sig

- Kan dela sig många gånger per timme
- Om en bakterie utvecklar resistens (mutation) får den en överlevnadsfördel
- Delar med sig av genetiskt material
- Snabb uppkomst och spridning av resistens

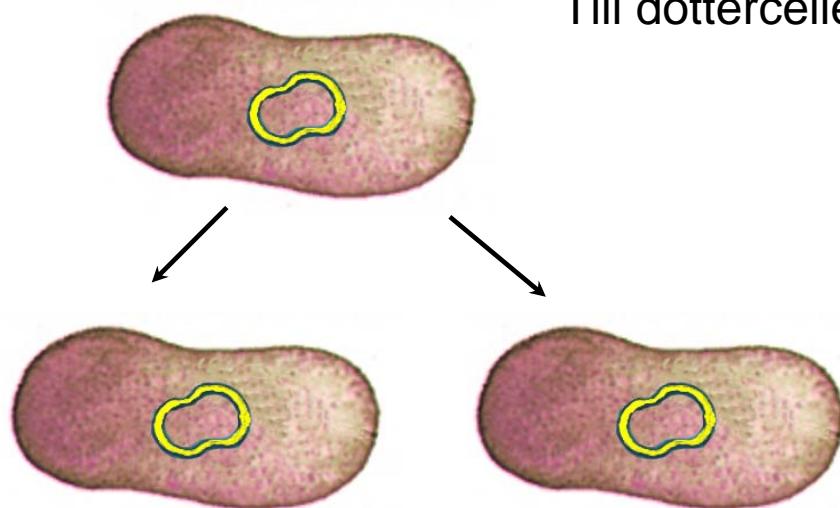
The survival of the fit

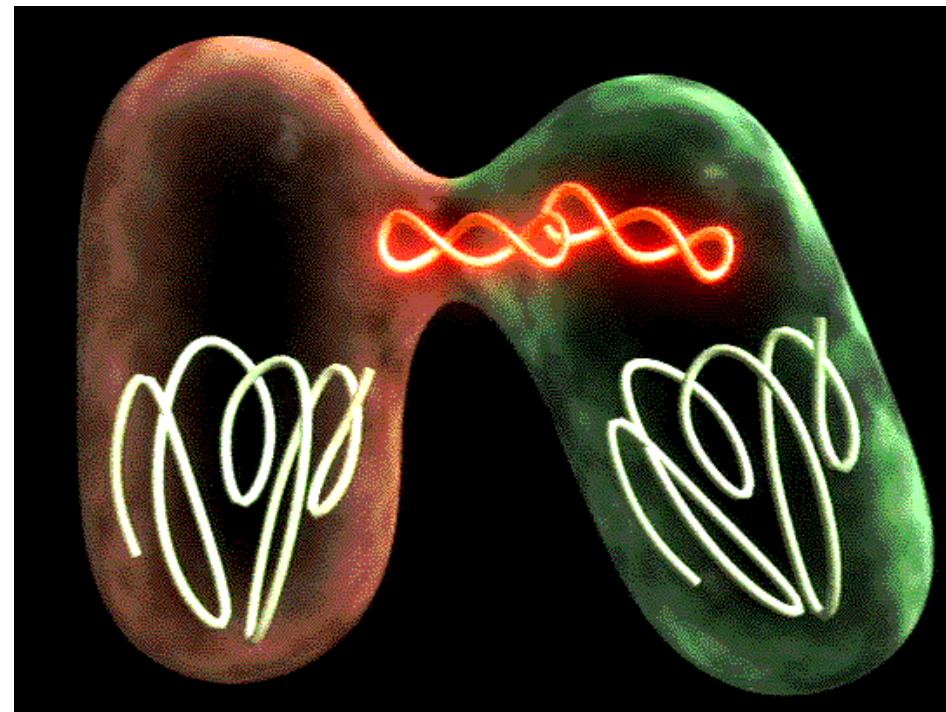
Spridning av resistensgener

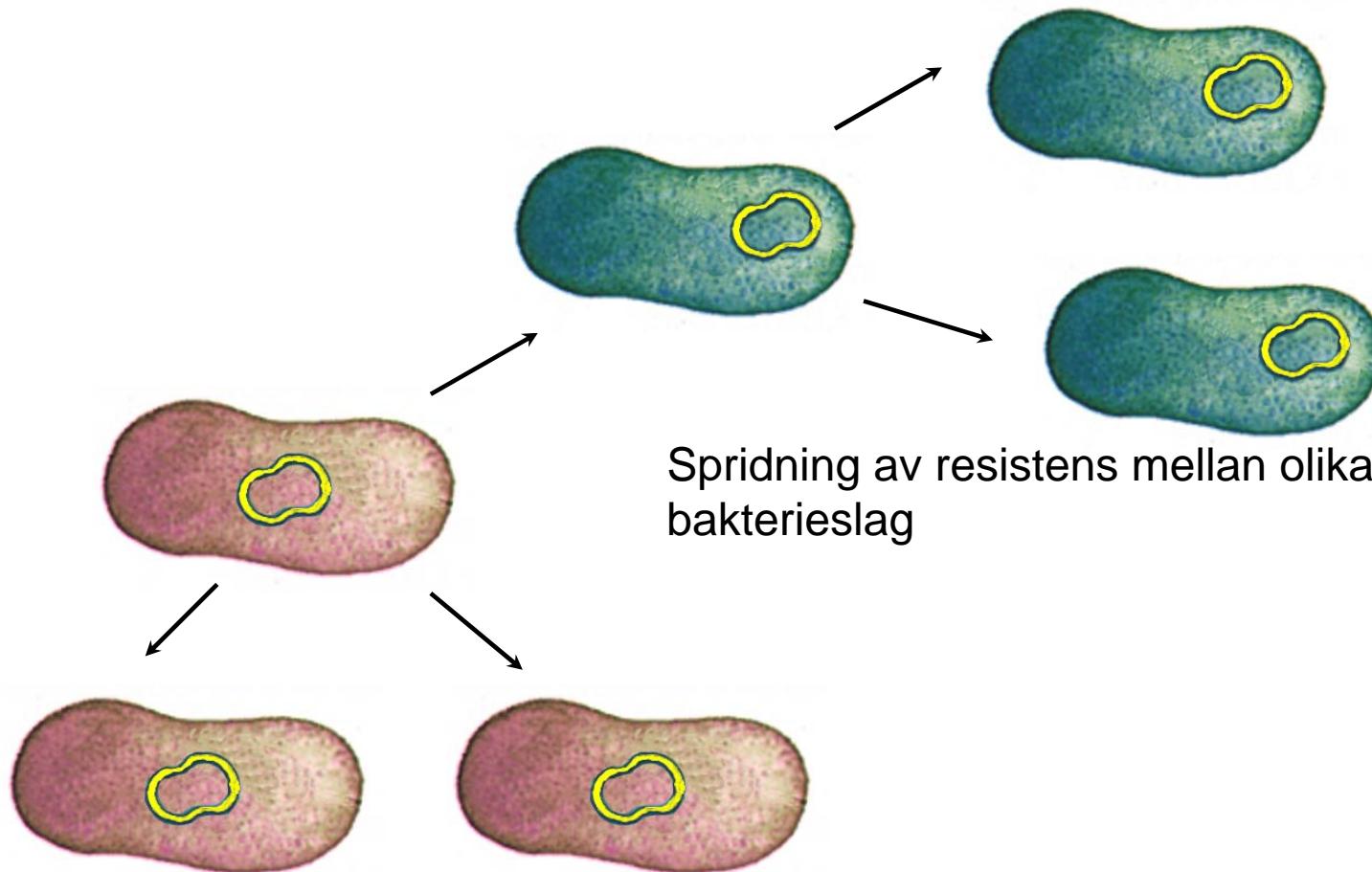
Till dottercellerna vid varje celldelning

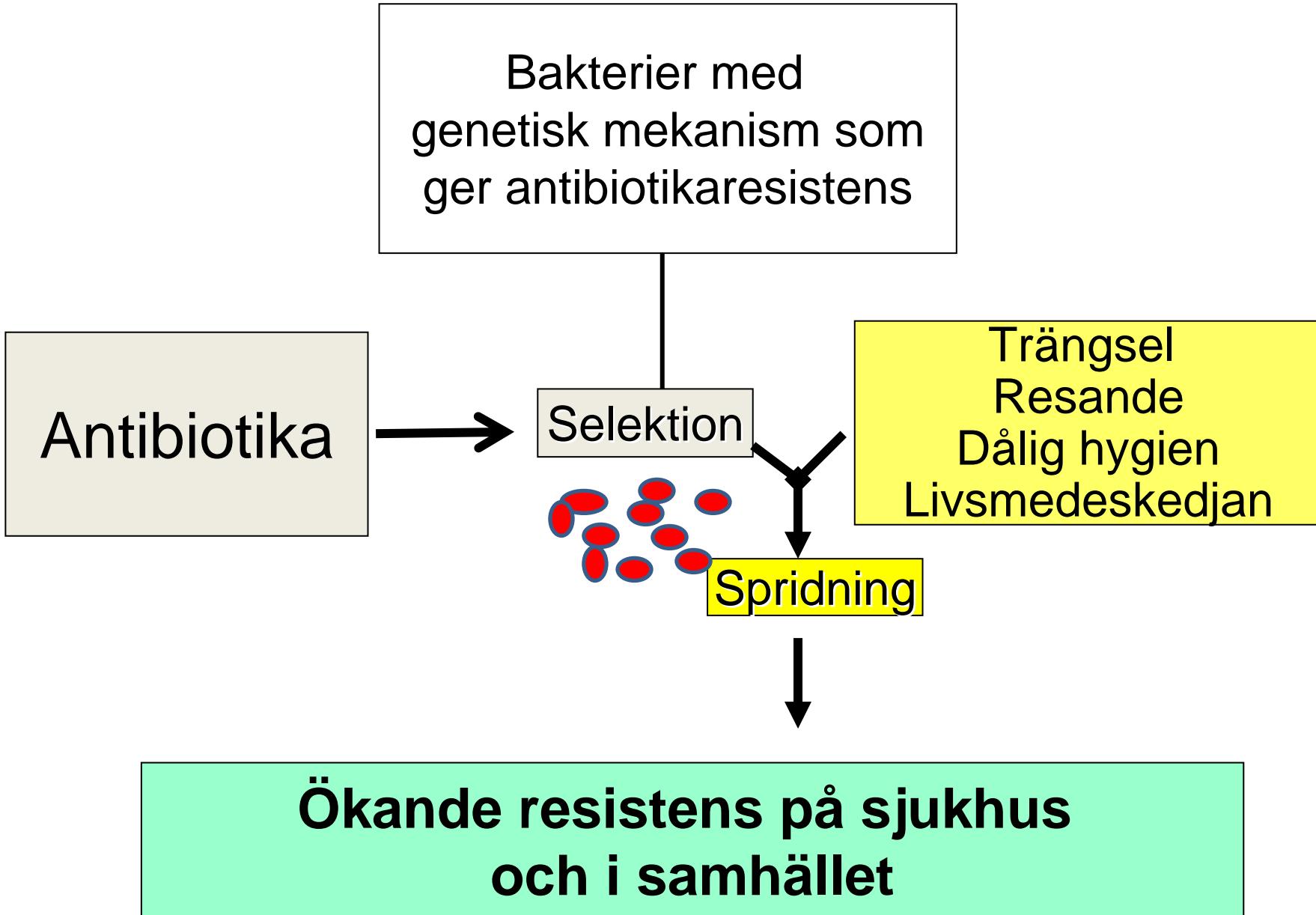

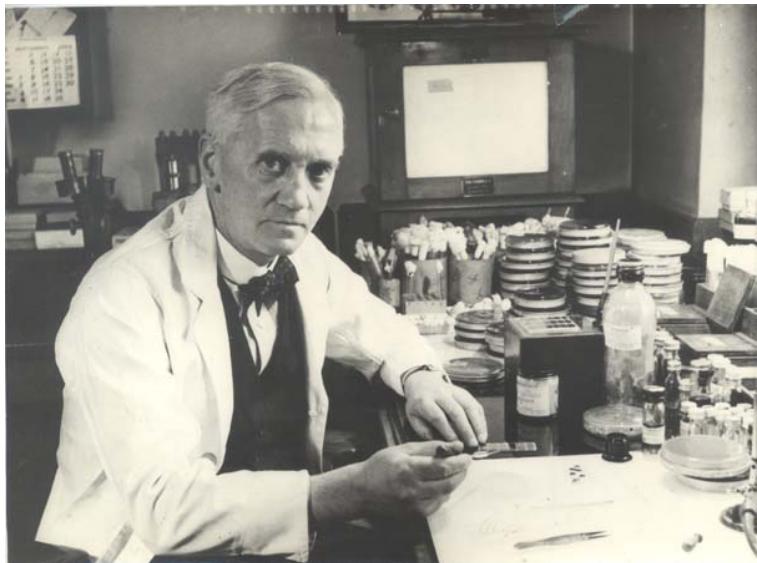
Spridning av resistensgener mellan olika bakterieslag

Spridning av resistensgener mellan olika bakterieslag

Thanks to PENICILLIN
...He Will Come Home!

FROM ORDINARY MOLD—
the Greatest Healing Agent of this War!

In the past, pain and suffering could often result from even minor injuries. In the last war, however, the introduction of penicillin revolutionized the treatment of infections. First used in 1941, Penicillin, produced by the bacterium *Penicillium*, is the most powerful weapon ever discovered against many of the dangerous infections bacteria can make. Because penicillin can quickly kill already a poor cell, it has been used to stop the progress of disease such as pneumonia or gangrene, where the great need has been.

When the tremendous battles of this war have subsided we pages of silent pain in a history book, the greatest new arm of World War II may well be the discovery and development ... not of some vicious new weapon that destroys—but of a weapon that saves lives. What weapon of peace, is penicillin.

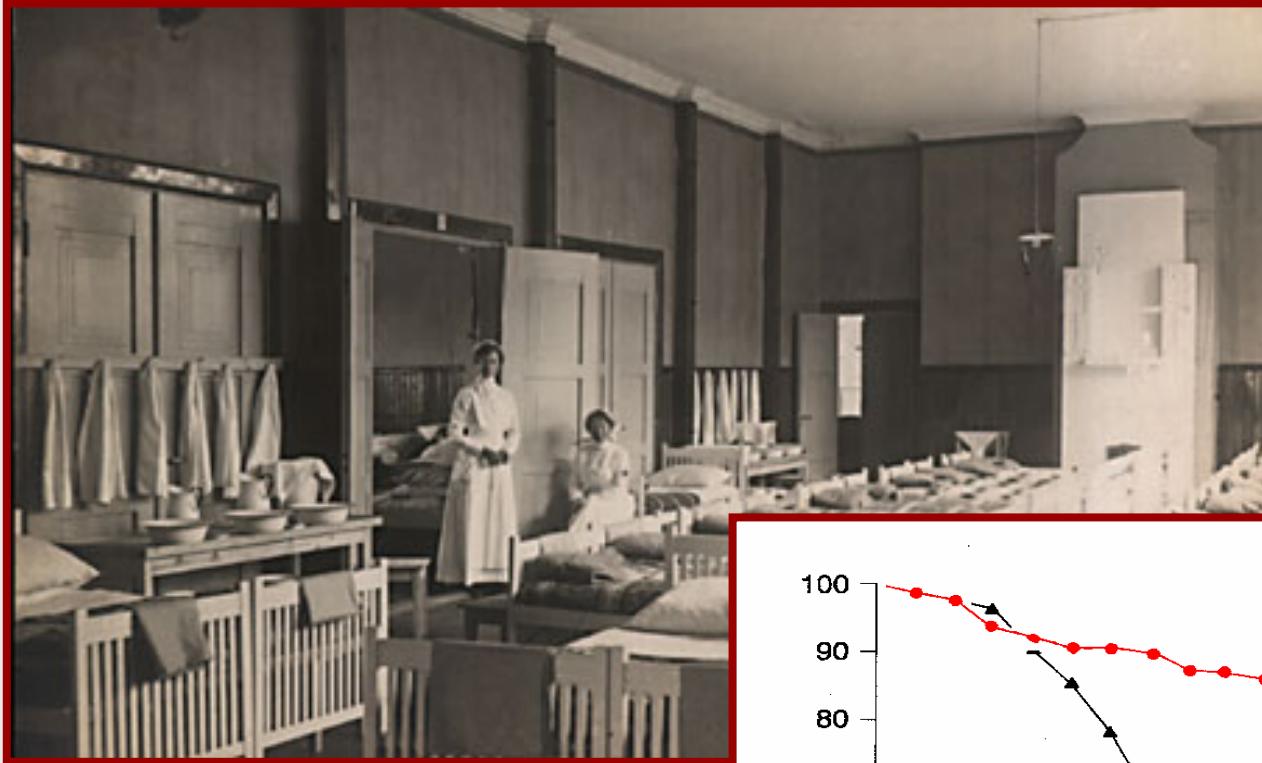
Every day penicillin is performing some unbelievable acts of healing on every front. Thousands of men will return home who otherwise would not have had a chance. Fewer will, more and more of this precious drug is now provided for civilian use ... to save the lives of patients at every age.

A year ago, production of penicillin was difficult, costly. Today, due to specially developed methods of mass production, in use by Schenley Laboratories, Inc., and the 30 other firms designated by the government to make penicillin, it is available in ever-increasing quantities, at progressively lower cost.

*Learn "THE DOCTOR'S DOG" saving thousands upon thousands of lives.
U.S.A. The new power for health and victory.*

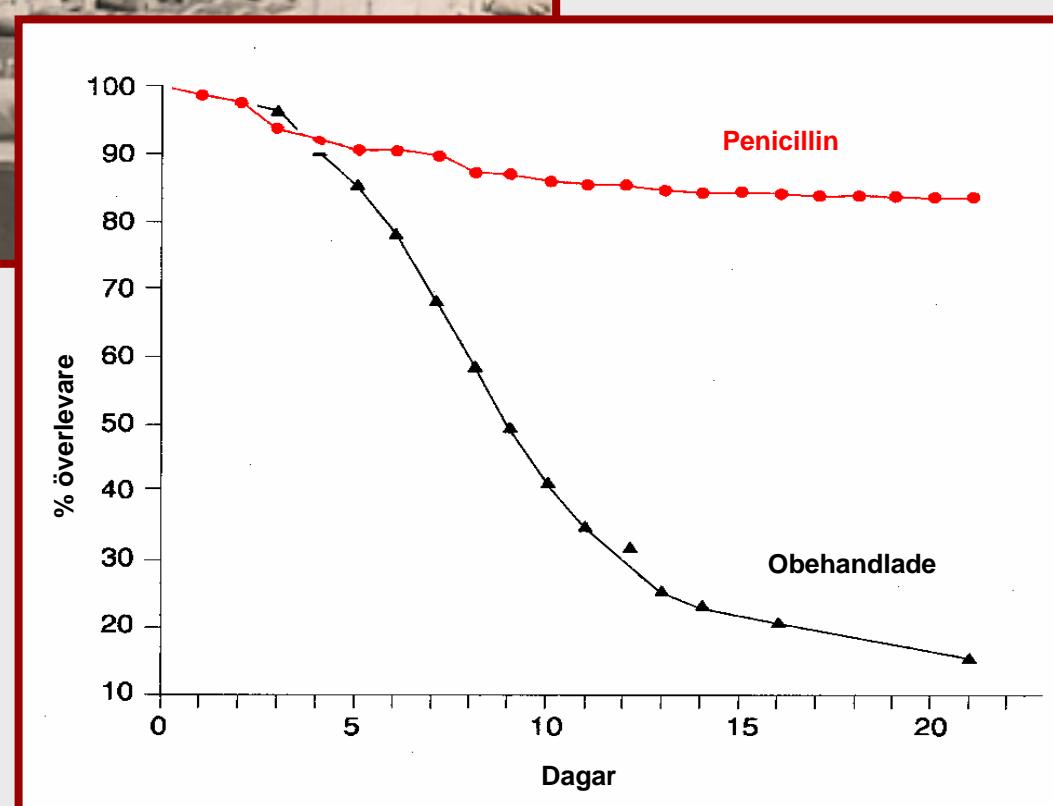
SCHENLEY LABORATORIES, INC.

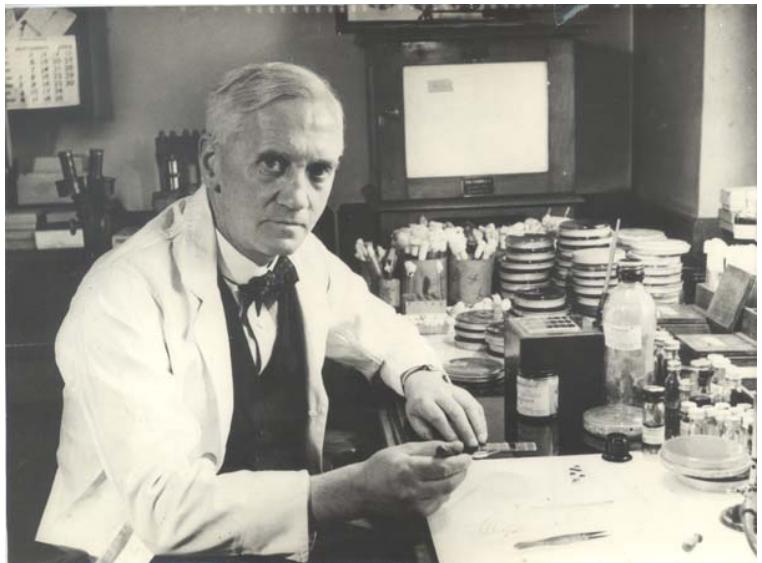
Producers of PENICILLIN-Schenley

Patienter med lung-inflammation

Penicillinet ökade chansen att överleva från 10% till 90%

“It is not difficult to make microbes resistant to penicillin ....

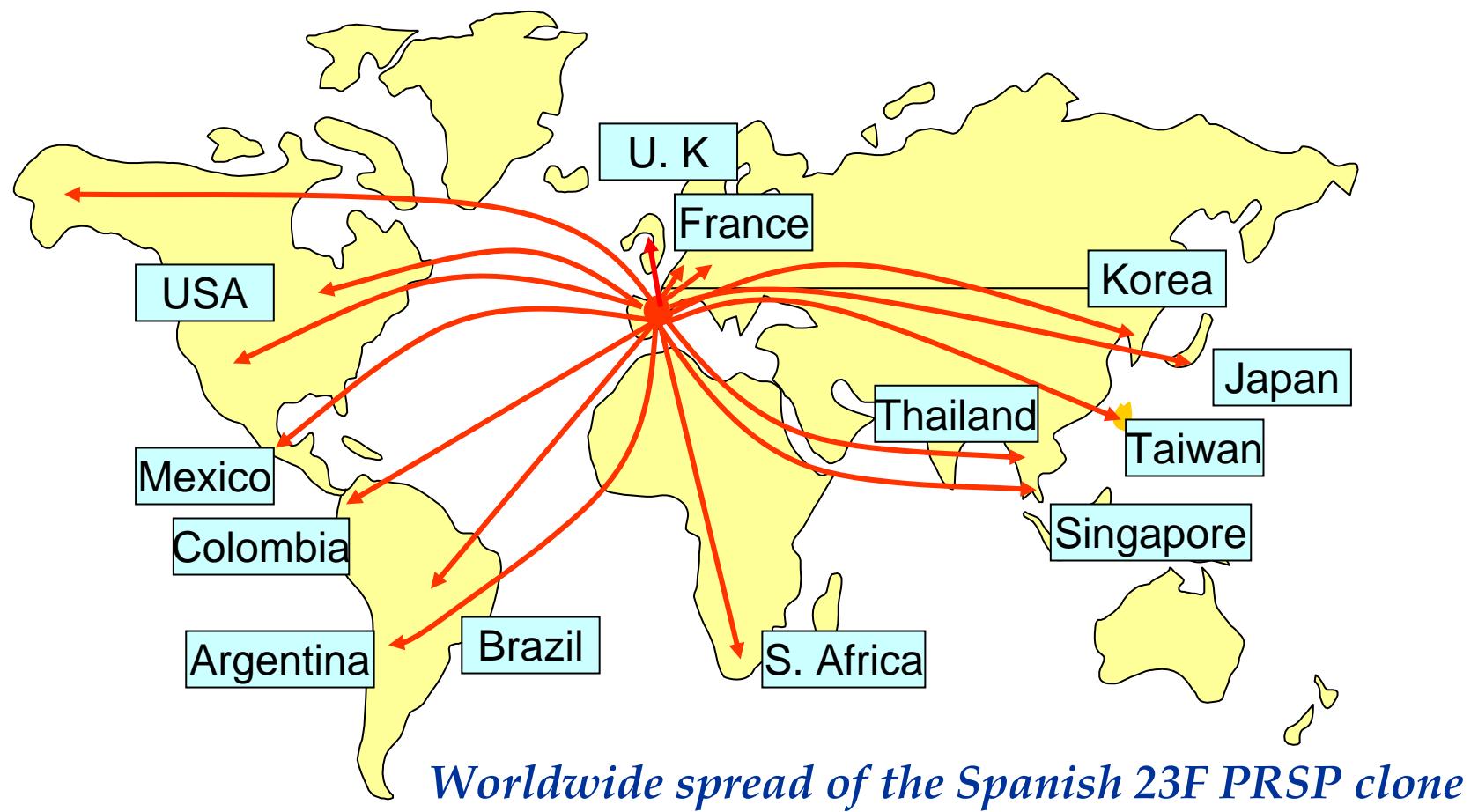
“The time may come when penicillin can be bought by anyone in the shops. Then there is the danger that the ignorant man may easily underdose himself and by exposing his microbes to non-lethal quantities of the drug make them resistant.”

Alexander Fleming's Nobel Lecture, 1945

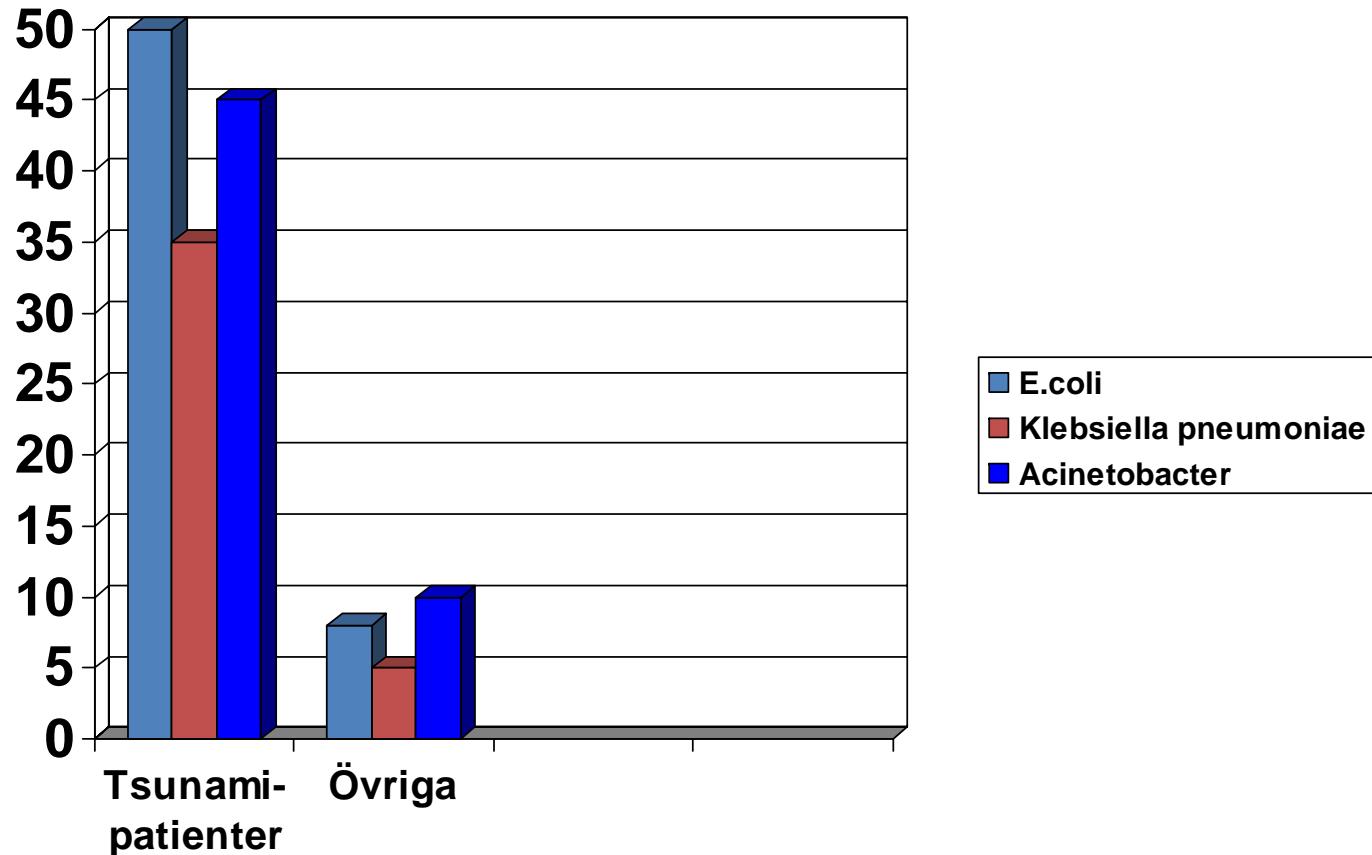

Global spridning

Vi importrar resistens!

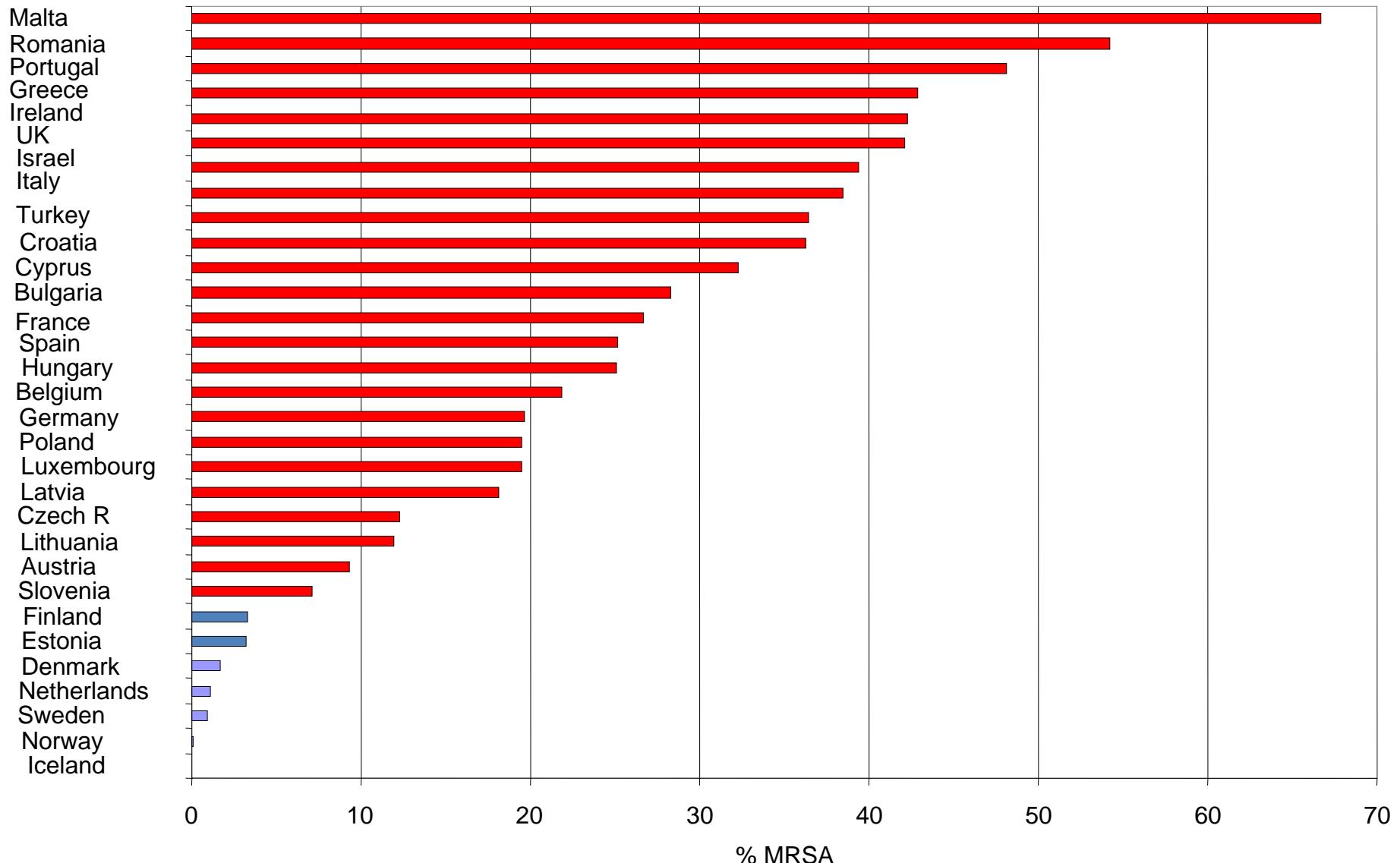
Ciprofloxacinresistens hos i Gramnegativa bakterier sekretodlingar

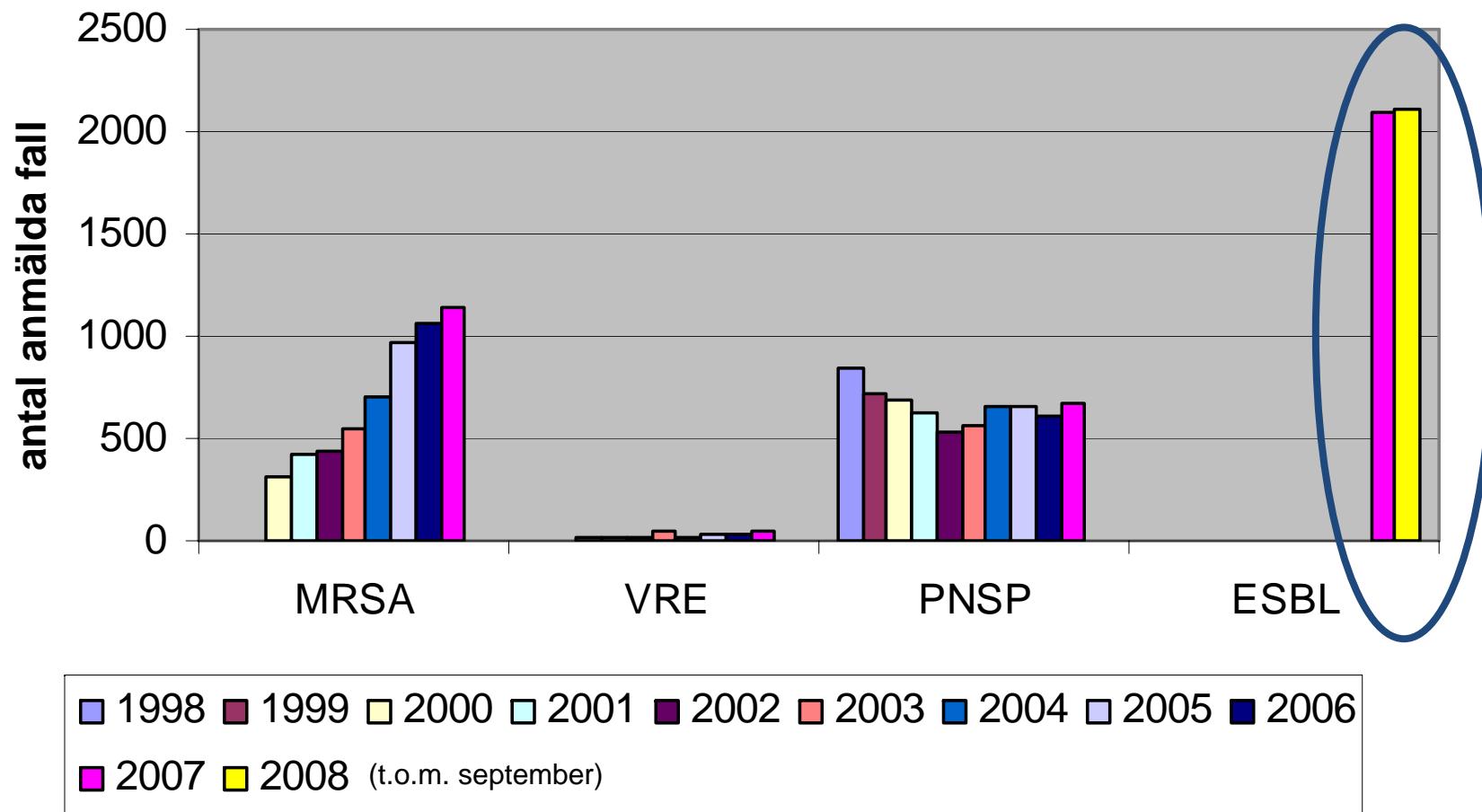
Örtquist, Läkartidningen nr 48, 2005

MRSA i Europa 2006

Källa: EARSS

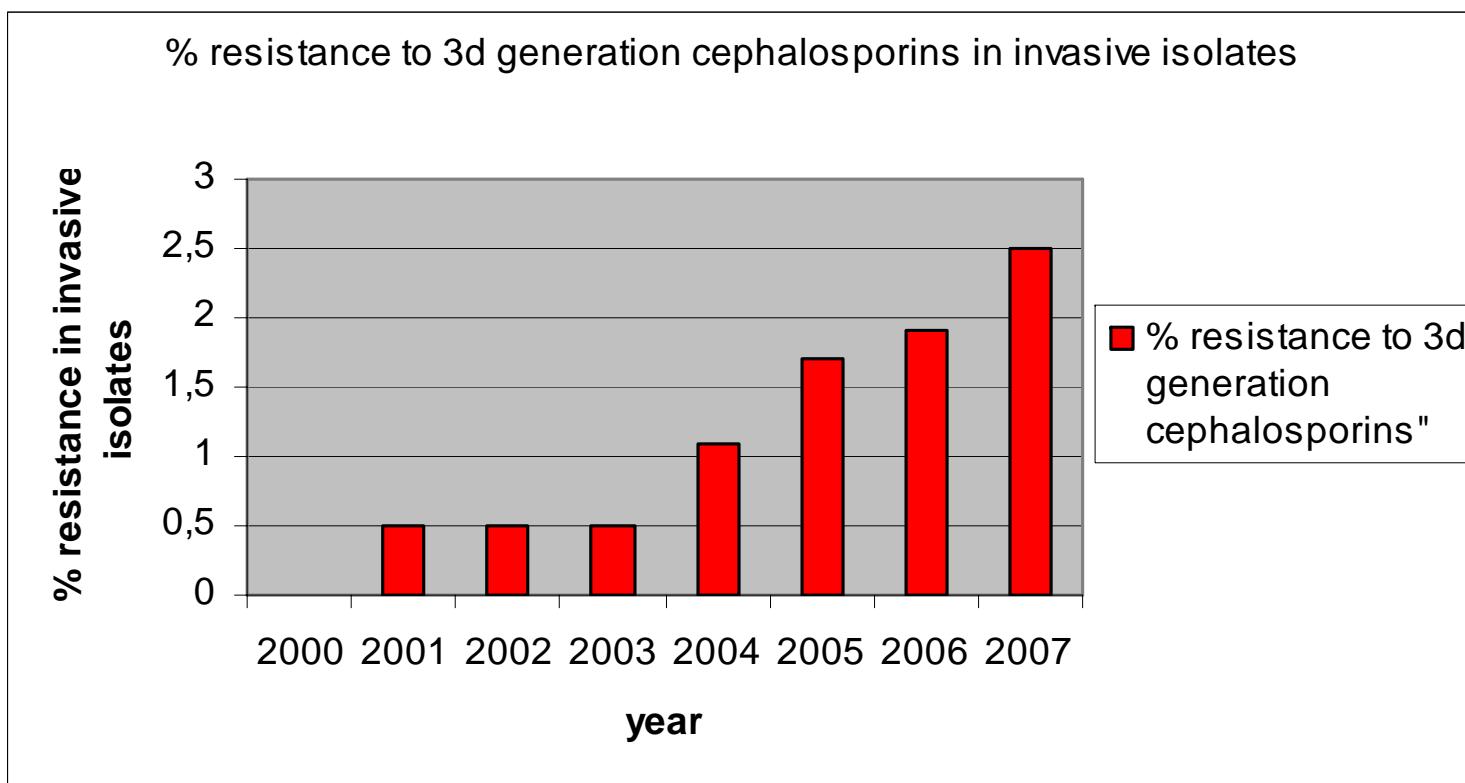

Anmälningspliktig resistens

Barbro Olsson-Liljequist

ESBL i Sverige

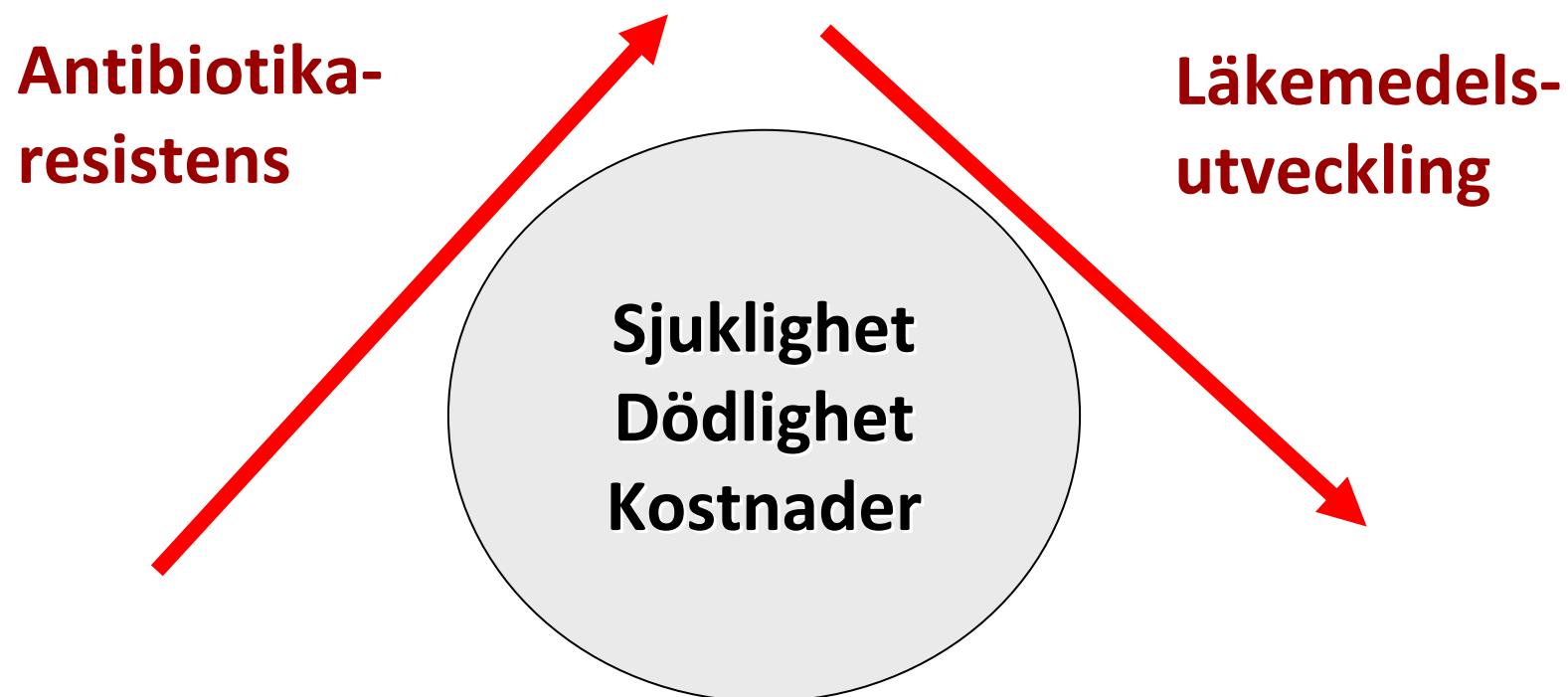

Antibiotika- en ändlig resurs?

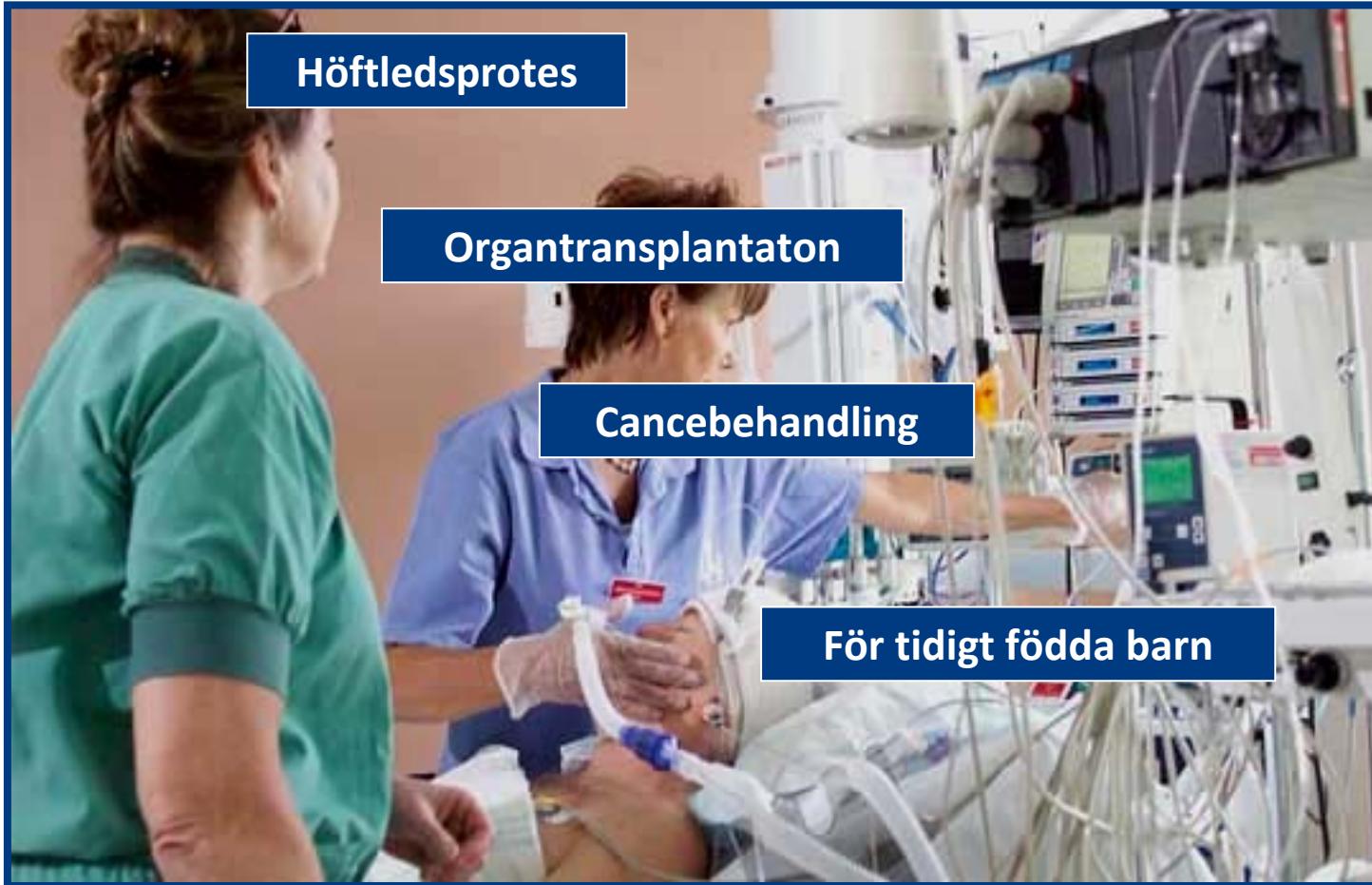

Den rådande paradoxen

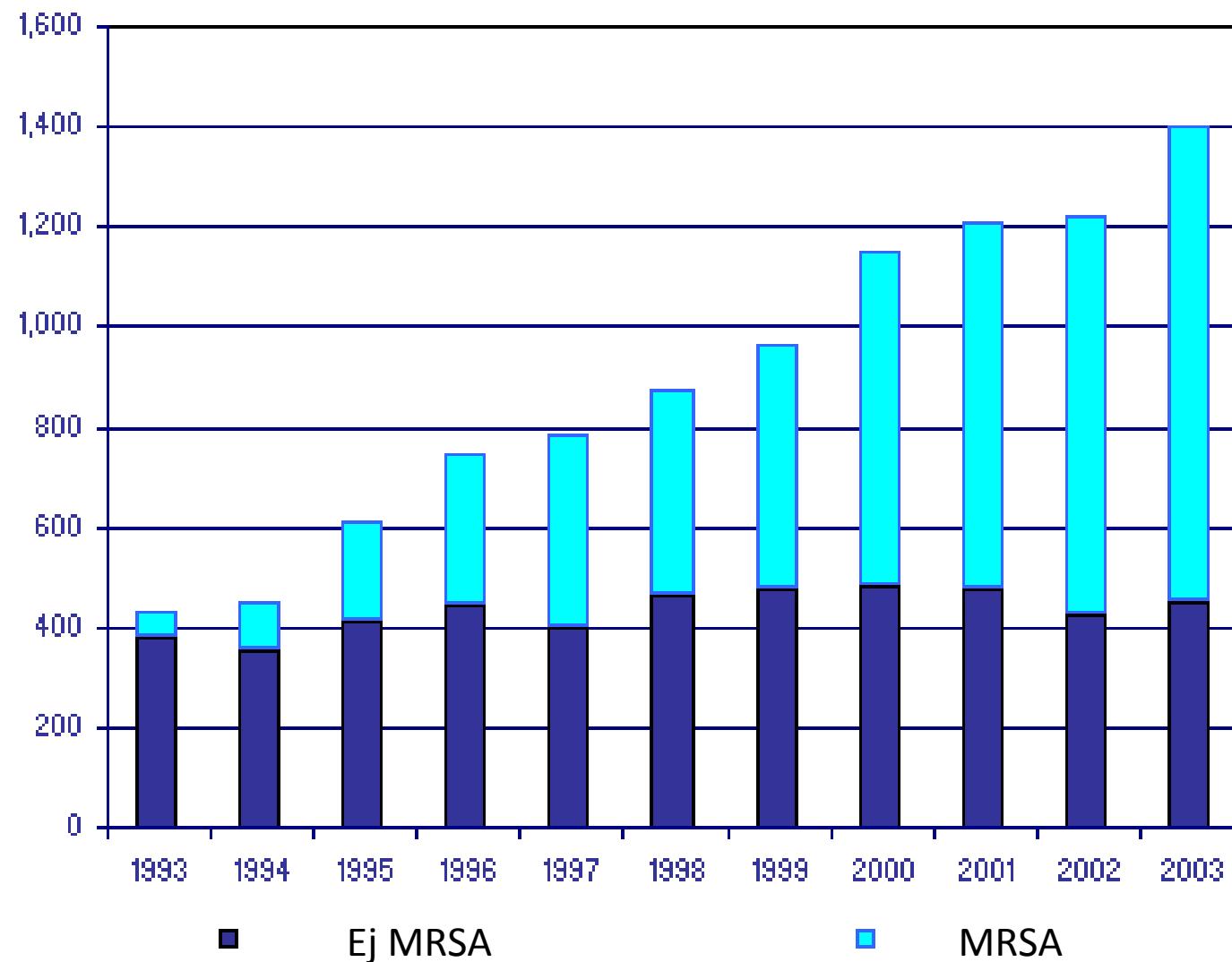

Varför en Europeisk antibiotikadag?

Den moderna sjukvården kräver effektiva antibiotika

Antal dödsbevis i England som anger MRSA som dödsorsak

Danmark 11 nov 2008.

Survey Avdelning för prematura barn stängs iital stay p.g.a. MRSA

[Published

Ninety per
their health

The survey
infections

Around 5%

BT Nyheder Krimi Sporten.dk Kendte

Google   Hele bt.dk Kun Nyheder Web

orsiden Nyheder

Verblik Nyheder

Omni Nyheder

Sporten.dk Nyheder

Sportsresultater Nyheder

Endte Nyheder

Usik Nyheder

Udvalgt Nyheder

Vinder Nyheder

Politik Nyheder

Roligt men sandt Nyheder

Bakterie lukker afdeling for nyfødte

For tidligt fødte børn indlægges ikke længere på Hvidovre Hospital. Fire nyfødte er smittet med en multiresistent bakterie.

11. NOVEMBER 2008, 11:33

Bekymringerne står ofte i kø hos forældre til for tidligt fødte børn. Og for fire forældrepræ med børn indlagt på Hvidovre Hospitals neonatalafdeling er endnu en bekymring føjet til, efter at lærerne har fundet en multiresistent bakterie ved

Kraftiga kostnader för MRSA

Unika beräkningar från Örebro visar att MRSA-smitta snabbt slukar miljoner ur sjukvårdsbudgeten. Förebyggande verksamhet ser ut att vara mycket lönsam.

TEXT: MARCO MORNER BILD: LASSE O PERSSON/USÖ

Nära en miljon kronor kostar en vårdrelaterad MRSA-infektion på ett vårdboende under ett år. Det visar en beräkning från Örebro läns landsting gjord av Ann-Sofie Bergqvist, hygiensjuksköterska i Örebro läns kommun/primärvård.

Uträkningen baseras på en fallbeskrivning från september 2006 till september 2007 och beskriver en smittspridning av MRSA med en personal och två patienter – sammantaget fyra MRSA-fall inklusive den ursprungligen smittade patienten (indexfallet).

Tvingar fram inläggning

Indexfallet som vårdats utomlands för stroke anlände direkt till vårdboendet för rehabilitering för att sedan kunna återvända till det egna hemmet på orten. Patientens tillstånd försämras dock och tvingar fram en inläggning på sjukhus (avdelning A, se beräkningsrutan) där man vid sputumodling finner MRSA-smitta.

Samtidigt vårdas en annan patient från vårdboendet på sjukhuset (på avdelning B, se beräkningsrutan). Denna patient har sår som vid odling visar smitta av samma

Beräkning

Screenodling av personal avdelning A	50 000 kr
Screenodling av personal och patienter avdelning B	50 000 kr
Screenodling av personal och patienter på vårdboendet	150 000 kr
Vårdboendets dygnskostnad 2 000:-/dygn (stod tomt tre veckor)	42 000 kr
Intagningsstopp + extrapersonal (mötestid)	50 000 kr
Avstängning personal	50 000 kr
Isoleringsvård extrakostnad 150 värdydgn	180 000 kr
Extrapersonal från specialistklinik	300 000 kr
Utbildningsinsatser/materialkostnader	75 000 kr

Totalt ca. 947 000 kr

Vårdboende: korttidsboende/växelvård/rehabilitering

KÄLLA: Ann-Sofie Bergqvist, Infektionshygien USÖ

MRSA-stam som indexfallet – vilket på obestämd tid kräver behandlingsinsatser tre gånger per vecka i slutenvården. Något som garanterar fortsatt höga kostnader.

Efter detta utförs screenodlingar på avdelning A, avdelning B och vårdboendets samtliga patienter och personal. Man finner då ytterligare en patient med sår där

odling visar MRSA-smitta samt en personal med ett sår med samma MRSA-stam som indexfallet.

– Det viktigaste är att följa basala hygienturer. Vi känner till dem – men det slarvas. Det är ett chefsansvar att de implementeras, säger Ann-Sofie Bergqvist. □

80-årig man från äldreboende

Svarstid: 2006-10-06

Undersökning: Allmän odling

Provmaterial: Urin, kastat

SVAR

1 >100 000 cfu/ml E. COLI

Resistensbestämning	1
TRIMETOPRIM	R
NITROFURANTOIN	R
MECILLINAM	R
TRIMETOPRIM-SULFONAMID	R
AMPICILLIN	R
CEFUROXIM	R
GENTAMICIN	R
CEFTAZIDIM	R
IMIPENEM	S
CEFOTAXIM	R
CIPROFLOXACIN	R
CEFADROXIL	R
PIPERACILLIN-TAZOBACTAM	R

Stammen producerar ESBL (extended spectrum betalactamase) och bedöms därfor som resistent mot samtliga cefalosporiner samt piperacillin/tazobactam och mecillinam.

MIC Ertapenem 0.064 ug/L = S

-----slut-----

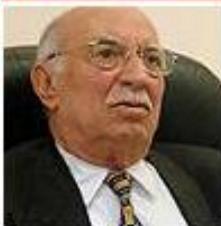
“On the thinnest of ice”

Resistens vid urinvägsinfektion orsakad av E.coli
hos sjukhusvårdade patienter

Cotrimoxazole	94%
Ciprofloxacin	91%
1 st gen.cephalosporin	97%
Gentamicin	68%
Amikacin	25%
3 rd generation ceph.	72%

Anurag Bhargava M.D. et al

Health Centre: District Bilaspur, Chhattisgarh India.

Health Minister
Yacov Ben
Yizri Photo: Nir
Calderon

Super bug kills dozens in hospitals across country

Virulent strain of bacteria believed to be cause of death of 120-200 patients in hospitals. Experts explain most of those infected were already suffering from prior medical conditions. Health ministry says outbreak was kept secret to avoid mass panic

Meital Yasur-Beit Or

Published: 03.07.07, 09:53 / Israel News

ANTIMICROBIAL AGENTS AND CHEMOTHERAPY, Aug 2007, p. 3035-3039
doi:10.1128/AAC.00290-07

Copyright © 2007, American Society for Microbiology. All Rights Reserved.

Vol. 51, No. 8

Emergence of KPC-2 and KPC-3 in Carbapenem-Resistant *Klebsiella pneumoniae* Strains in an Israeli Hospital¹

Azita Leavitt, Shiri Navon-Venezia, Inna Chmelitsky, Mitchell J. Schwaber, and Yehuda Carmeli^{*}

Division of Epidemiology and the Laboratory for Molecular Epidemiology and Antibiotic Research,
Tel Aviv Sourasky Medical Center, Tel Aviv, Israel

Israel – upprepade utbrott med panresistenta gramnegativa bakterier

Initialt 1000 patienter drabbade,
400 döda

Extrema åtgärder

- Tvättvakter – följsamhet till handhygien
- Påminnelsemail till läkare/ssk varje morgon om vilka patienter som bär och hur hantera resistenta bakterier

Bristande följsamhet = ingen lön

Antibiotika- ekologisk dynamit

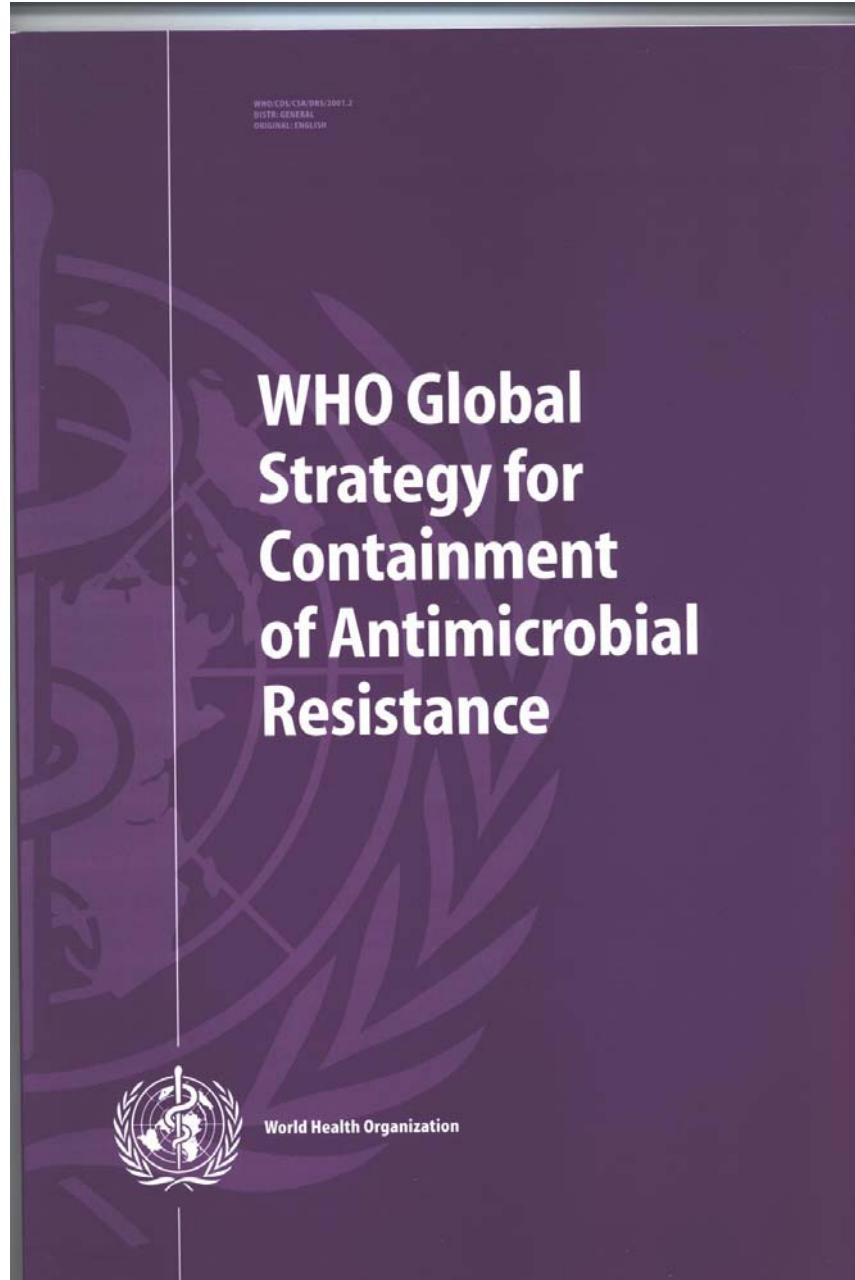
Vilka åtgärder behöver vidtas?

- Övervakning: antibiotikaresistens och antibiotikaförbrukning
- Korrekt antibiotikabehandling
- Minska spridning av resistenta bakterier
- Utveckling av nya antibiotika
- Globalt samarbete

Globala strategier mot antibiotikaresistens

- Reducing the disease burden and spread of resistance
- Improving access to appropriate antibiotic therapy
- Improving antibiotic use
- Strengthening health care systems
- Enforcing regulation and legislation
- Encouraging the development of appropriate new antibiotics and vaccines

ReAct

Action on Antibiotic Resistance

www.reactgroup.org

ReAct Regional Networks

